

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Örebro län

Juni 2020

Ett samarbete mellan Företagarna, Swedbank och Sparbankerna

företagarna

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern	3
Nettotal och konjunkturindikator.....	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Örebro län	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Örebro län	5
Näringslivet i Örebro län.....	6
Småföretagsbarometern – Örebro län	7
Konjunkturindikator.....	7
Sysselsättning.....	9
Orderingång.....	10
Tackat nej till order.....	11
Omsättning.....	12
Lönsamhetsutvecklingen.....	13
Företagens prisförväntningar.....	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion	14
Slutsatser	16

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande tolv månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för sysselsättning, ordergång och omsättning. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Örebro län

- **Småföretagskonjunkturen** i Örebro län har haft en minskad tillväxttakt från fjolårets höga notering. Utfallet av konjunkturindikatorn blev lägre än vad företagen förväntade sig förra året och deras prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska. Konjunkturindikator förväntas hamna på liknande nivå som vid finanskrisen 2008 – 2009.
- **Sysselsättningstillväxten** har minskat kraftigt i Örebro län under de senaste tolv månaderna och länet har nu en negativ tillväxt av sysselsättningen. Länet tillväxt ligger på en lägre nivå än riksgenomsnittet. Förväntningarna för det kommande året visar dock en ökad tillväxttakt i sysselsättningen, och till skillnad från rikssnittet är förväntningarna på en positiv nivå.
- Tillväxttakten för **orderingen** har mattats av för andra året i rad och Örebro läns tillväxttakt är lägre än riksgenomsnittet. Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång till historiskt låga nivåer.
- **Omsättningstillväxten** i Örebro län har mattats av under de senaste tolv månaderna men är fortsatt starkare än riksgenomsnittet. Företagen i länet förväntar sig en kraftigt minskad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- **Tillväxten av lönsamheten** i företagen i Örebro län har mattats av för fjärde året i rad, men ligger trots detta högre än riksgenomsnittet. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt hos företagen minska.
- Företagen i Örebro län upplever sämre möjligheter att växa framöver jämfört med ifjol. Totalt anser 56 procent av företagen i länet att de har **goda utsikter att expandera** på sikt. Motsvarande andel för riket som helhet är 59 procent.
- Det främsta **tillväxthindret** hos företagen i Örebro län är bristen på lämplig arbetskraft. Även höga arbetskraftskostnader upplevs fortsatt som ett tillväxthinder.

Hanna Jonasson
Regionchef Företagarna Örebro

Den dramatiska pandemivåren 2020 har skapat en kristsunami inom näringslivet i Sverige. Årets Småföretagsbarometer visar hur detta har drabbat företagen i Örebro län hårt. Företagen har upplevt en kraftig nedgång under året som gått och placerar sig strax under riksgenomsnittet i konjunkturindikatorn. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med en förväntad konjunkturindikator kring nivån vid tidigare finanskriser. Läget är mycket allvarligt.

Småföretagsbarometern för Örebro län visar med all tydlighet att vi måste hålla i, hålla ut och stödja våra lokala småföretagare. Både som privatpersoner, som företag och från det offentliga. Örebro läns kommuner och region har inte råd att de viktiga välfärdsskaparna drabbas så här hårt.

Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Örebro län

Årets Småföretagsbarometer visar att konjunkturen hos landets småföretag med 1–49 anställda fortsätter att försvagas. Konjunkturindikatorn sjönk för tredje året i rad till 37 från 61 ifjol, den lägsta nivån sedan 2003. Det är en betydligt svagare utveckling än vad företagarna förutsåg under fjolåret, då konjunkturindikatorn förväntades stiga till 79. Den stora prognosavvikelsen beror sannolikt på att coronapandemin slog igenom med full kraft i svenskt näringsliv under mars och april. Företagens syn på konjunkturen försvagades allt snabbare under undersökningsperioden, som var veckorna 10–16. Det betyder att konjunkturindikatorn föll mer under andra perioden av undersökningen än under den första. I en delrapport vecka 13 var konjunkturindikatorn till 57, därefter har alltså uppfattningen om läget förvärrats avsevärt. Alla delar i konjunkturindikatorn (sysselsättning, orderingång och omsättning) har utvecklats svagare än prognosticerats vilket visar på en tydlig konjunkturavmattning bland landets småföretag.

Den svagaste utvecklingen har varit i de tjänsteproducerande branscherna, i synnerhet transportsektorn där konjunkturindikatorn noterades till minus 20 följt av hotell och restaurang (-13). Småföretag inom bygg- och tillverkningsindustrin men även handelsföretag klarade sig bättre jämfört med övriga delbranscher även om konjunkturindikatorn är lägre än i fjolårets undersökning.

Företagen, främst de minsta med upp till fyra anställda, är mycket pessimistiska om det närmaste året. Detta trots att regeringen har presenterat flera stödpaket riktade till företag. Den samlade konjunkturindikatorn förväntas sjunka till rekordlåga minus 20, vilket är en betydligt dystrare bild än minus 1 i delrapporten som presenterades i slutet av april (vecka 13). Det betyder att småföretagen förutser en djupare konjunkturedgång än under lågkonjunkturen i början av 1990-talet och 2008/2009. Både orderingången och omsättningen förväntas minska under det kommande året och är det som framför allt bidrar till nedgången i konjunkturindikatorn. Även företagens planer för sysselsättningen har blivit mer pessimistiska och andelen företag som tror att antalet anställda ska minska under det kommande året är nu något större än andelen företag som tror att det ska öka.

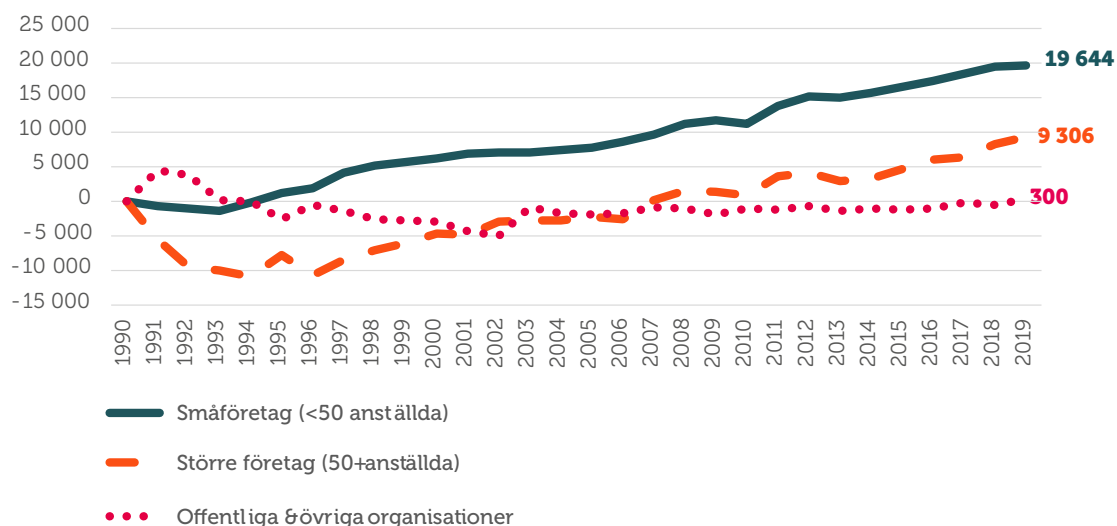
Näringslivet i Örebro län

Näringslivet i Örebro består av företag inom olika sektorer och har under de senaste decennierna breddats med tillväxt inom logistik, handel, livsmedel och företagstjänster. En stor del av företagen är underleverantörer inom tillverknings- och tjänstesektorn. Länet karaktäriseras även av en relativt expansiv utveckling i residensstaden Örebro där även universitet, länsjukhus med mera finns. Övriga delar av länet har en delvis svagare utveckling med lägre näringslivsdynamik och ett mindre antal företag samt en högre arbetslöshet som följd.

Genom bland annat Länsstyrelsen arbetar den lokala näringslivspolitikerna för att skapa en ekonomiskt hållbar utveckling och öka sysselsättningen samt uppmuntrar näringslivet att arbeta med frågor som rör jämställdhet, miljö och integration. Detta förutsätter ett brett samarbete mellan näringsliv, kommuner och andra organisationer. Dialogen med och inom näringslivet är viktig för att stärka näringslivets framtida förutsättningar.

Figur 1 visar att de mindre, växande företagen står för sysselsättningstillväxten i Örebro län. Även antalet sysselsatta i den offentliga sektorn har ökat, dock marginellt.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Örebro län sedan 1990 (källa: SCB (Företagsregistret) och egna beräkningar Företagarna)¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN – ÖREBRO LÄN

Konjunkturindikatorn

Konjunktoren beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

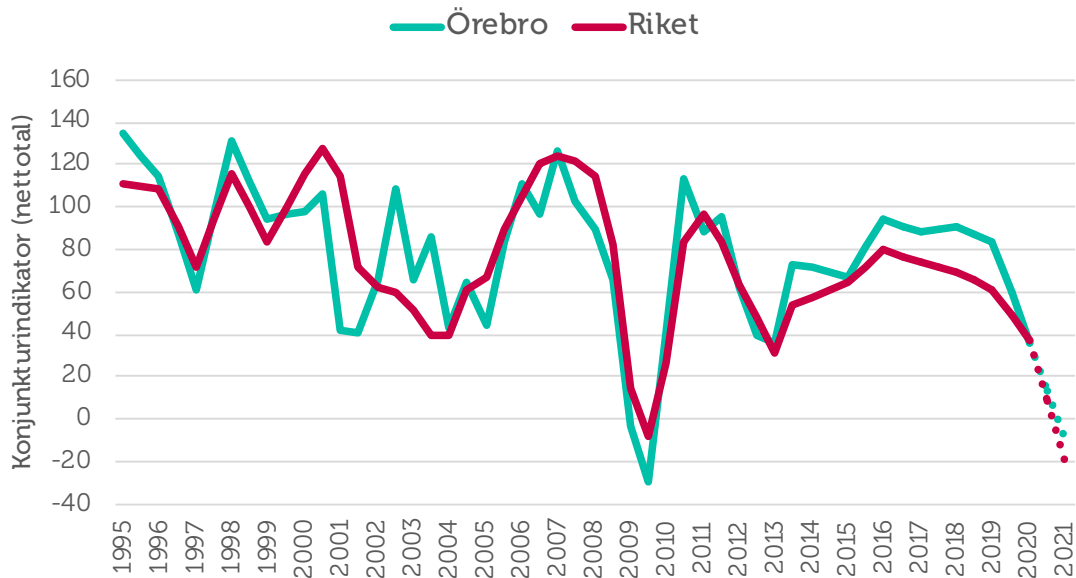
Utvecklingen inom sysselsättning, ordergång och omsättning hos Örebro läns småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i Örebro län.

Länets småföretagare har upplevt en tämligen kraftig återhämnning i konjunktoren efter två perioder av drastiskt försvagad konjunktur, först under 2008–2009 och sedan en andra gång under 2012–2013. Sedan 2013 har Örebro län sett en stadigt tilltagande konjunkturutveckling med försiktiga nedgångar ungefär vartannat år, se figur 2.

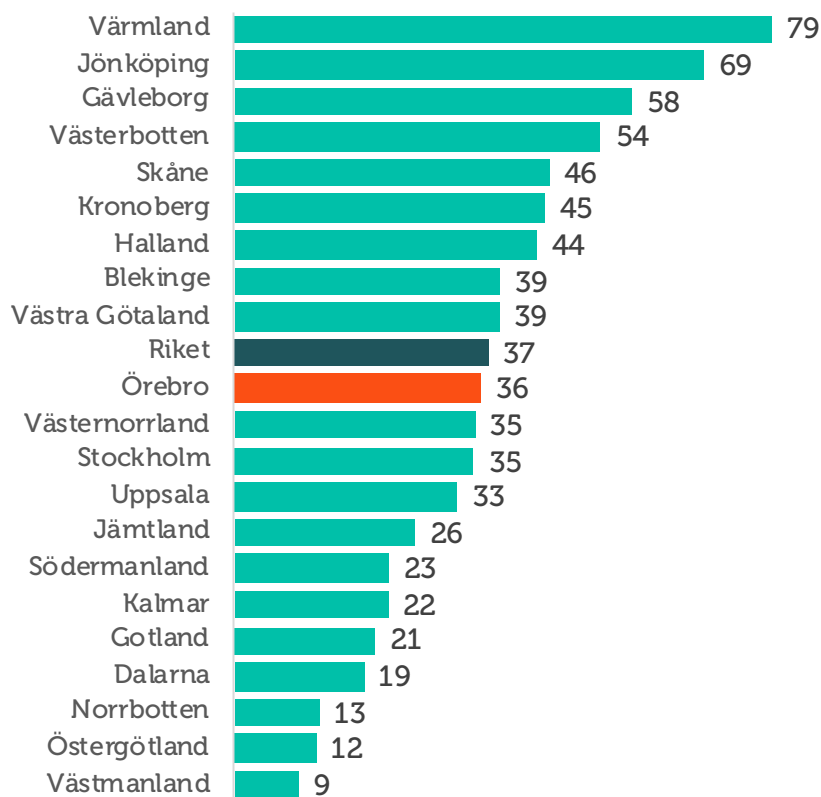
I 2019 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 84, efter fyra år av mycket god konjunktur i länet. Årets nettotal är 36 vilket därmed visar på en svagare tillväxt under året som gått, med ett tapp på totalt 48 indexenheter. Detta resulterar i att Örebro läns konjunkturindikator placerar sig strax under riksgenomsnittets nettotal 37. Länsfördelningen runt riksgenomsnittet visas i figur 3. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjolårets rapport, i vilken företagen trodde på en ökad tillväxttakt till ett nettotal på 96.

Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska. Företagens sammanvägda prognoser gällande sysselsättning, ordergång och omsättning visar en kraftig nedgång och konjunkturindikator hamnar på nettotalet -10. Ett sådant utfall skulle innebära en nedgång med 46 indexenheter jämfört med resultatet för årets mätning (nettotal 36). Konjunkturindikatorn skulle därmed närma sig nivåerna kring tidigare finanskrisår. Motsvarande utveckling för riksgenomsnittet är ett förväntat nettotal på -20.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Örebro län och riket 1995–2020

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (netttotal) 2020

Sysselsättning

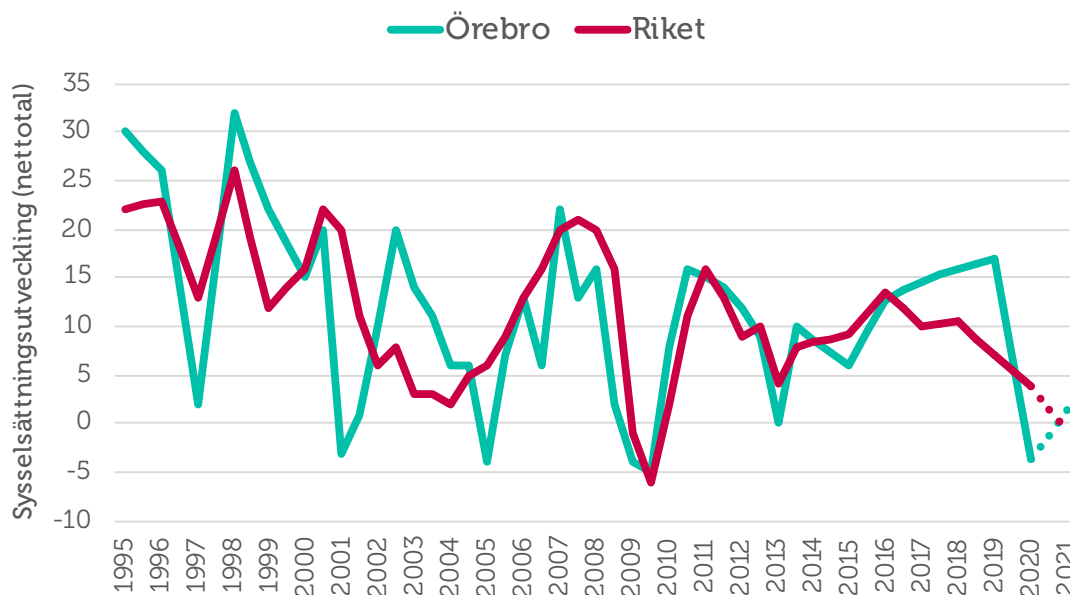
Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningstillväxten har minskat kraftigt i Örebro län under de senaste tolv månaderna. Totalt har nio procent av länets företag ökat personalstyrkan medan 13 procent har minskat den. Detta ger ett netttotal för tillväxten på -4, ifjol var det 17. Från att förra året ha haft en långt godare sysselsättningstillväxt än riket som helhet har länet haft en negativ tillväxt i sysselsättningen under året som gått. Riksgenomsnittet för sysselsättningstillväxten är i årets mätning nettotalet 4.

Årets utfall av tillväxten blev betydligt lägre än vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport, där var prognosen en tillväxt i sysselsättningen med nettotalet 12.

Förväntningarna för det kommande året visar på en ökad tillväxttakt i sysselsättningen bland företagen. Nettotalet förväntas hamna på 1, vilket trots allt är högre än vid tidigare ekonomiska kriser. Riksgenomsnittets förväntningar är ett netttotal på -1. Till skillnad från detta är det därmed en förväntan om tillväxt av sysselsättningen i länets företag, om än på en låg nivå.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Örebro län och riket 1995–2020

Orderingång

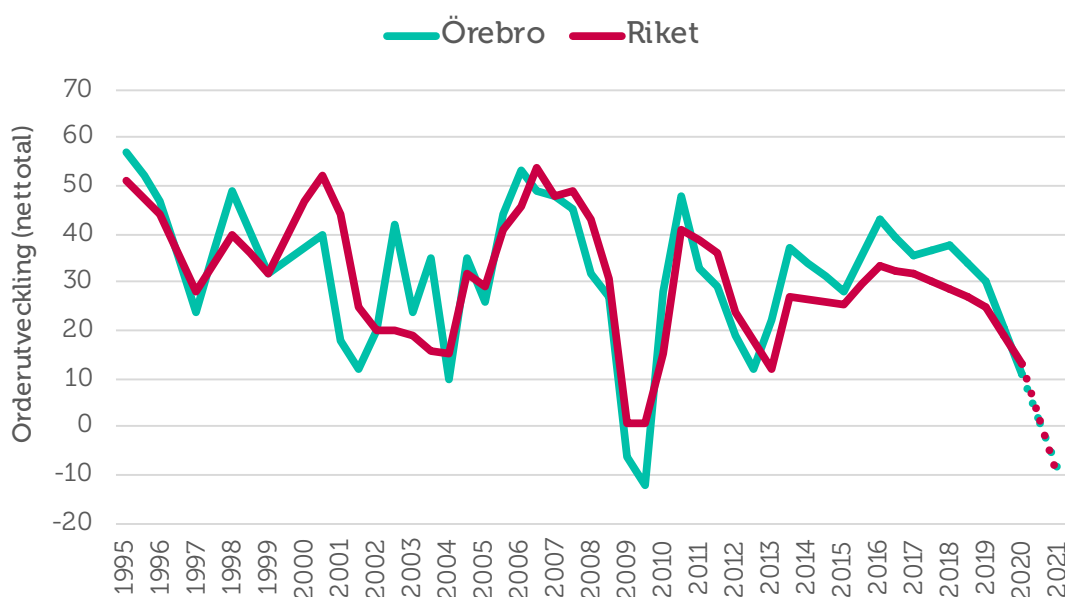
Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets företag har varit stark och överstigit riksgenomsnittet de senaste åren. För andra året i rad har dock tillväxttakten mattats av och i år har den sjunkande tillväxten i företagens orderingång placerat länet under riksgenomsnittet.

Örebro läns tillväxt har minskat från nettotalet 30 ifjol till 11 i år. Totalt har 38 procent av företagen i länet haft en ökad orderingång, medan 24 procent uppger att den minskat. Orderingången i länets företag har därmed sett en fortsatt tillväxt, om än inte lika gynnsam som under fjolåret. Likt föregående avsnitt gällande sysselsättningsutvecklingen blev orderutvecklingens utfall lägre än vad länets företag prognosticerade i fjolårets rapport, då var förväntningarna en ökad tillväxttakt.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång. Bland länets företag tror 24 procent att deras orderingång kommer att öka, medan 33 procent förväntar sig att den kommer minska. Detta ger ett förväntat nettotal på -9. Motsvarande nettotal för riksgenomsnittet är -11. Om prognosen stämmer innebär det att företagens orderingång hamnar på liknande nivå som vid finanskrisen 2008–2009.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Örebro län och riket 1995–2020

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag tvingas tacka nej till order. 33 procent av länets företag har tackat nej till order under det senaste året. Detta är en lägre andel än ifjol, då 37 procent av företagen uppgav att de tackat nej till order. Örebro län placerar sig under riksgenomsnittet där 36 procent av landets företag har tackat nej till order det senaste året.

Precis som i övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I Örebro län anger 42 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med rikssnittet på 50 procent. För länet är detta något lägre än i fjol (då 46 procent). Trots en lägre andel än i fjol är kapacitetsbristen fortsatt påtaglig i länet.

Likt tidigare år, och som i riket som helhet, är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram i texten upplever många företag i länet kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Detta kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik samt att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet "annan anledning" kan exempelvis handla om att lönsamheten inte är tillräcklig i uppdraget eller att det är brist på råvara eller materiel hos företaget för att möta uppdraget.

Figur 6 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

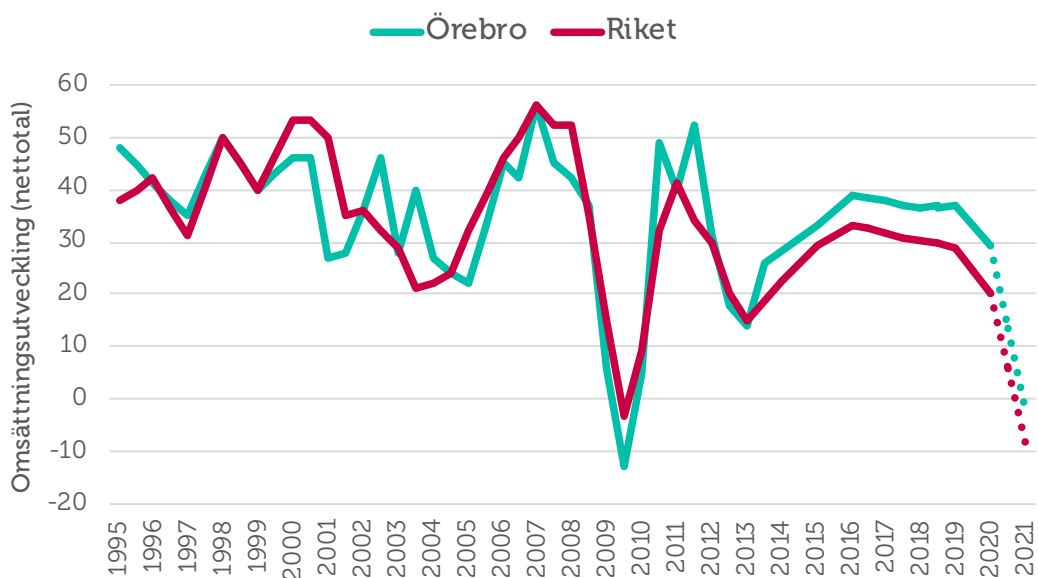
Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Örebro län har minskat under de senaste tolv månaderna, men länets tillväxt ligger fortsatt på en högre nivå än rikssnittet. Totalt har 49 procent av företagen haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna medan 20 procent uppger att den minskat. Omsättningstillväxtens netttotal blir därmed 29 (ifjol 37), jämfört med riksgenomsnittets netttotal 20. Utfallet av omsättningens tillväxt blev dock lägre än vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport, då var prognosen en ökad tillväxttakt.

Coronakrisen har på kort tid lett till en kraftigt minskad efterfrågan på många företags varor och tjänster. Detta avspeglas också i företagens prognoser för omsättningsutvecklingen under kommande tolv månader. Av samtliga företag i länet tror 28 procent att omsättning kommer öka, medan 30 procent förväntar sig att den minskar. Detta resulterar i ett förväntat netttotal på -2 för omsättningens tillväxt. Ett sådant utfall skulle innebära en omsättningstillväxt på historiskt låga nivåer i Örebro län. Motsvarande prognos för riksgenomsnittet är netttotal -8.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Örebro län och riket 1995–2020

Lönsamhetsutvecklingen

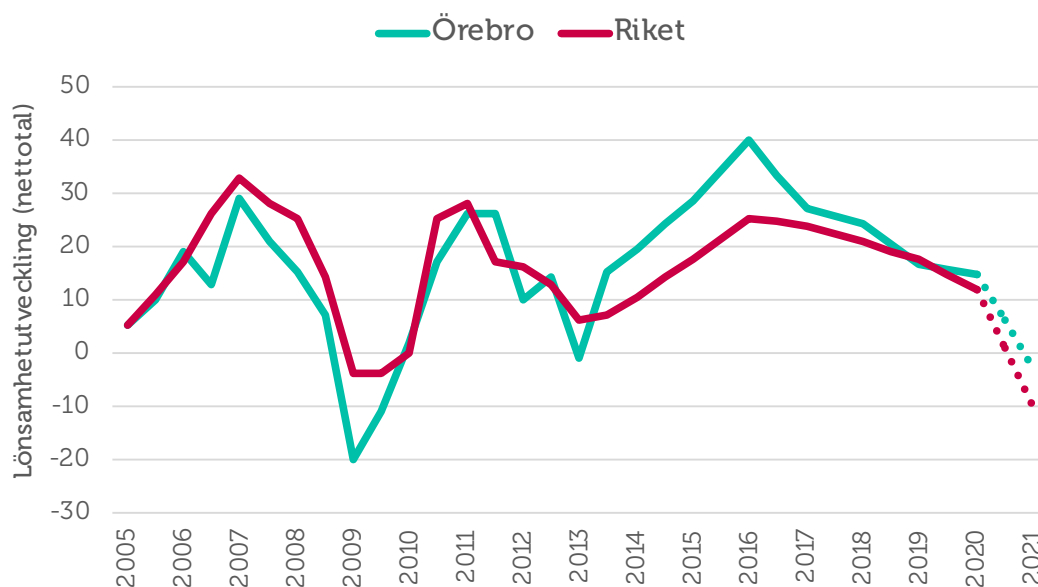
Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar relaterar till lönsamhetsutvecklingen. År 2013 återhämtade sig lönsamheten i länets företag och tillväxten har sedan dess mestadels varit starkare i länet jämfört med riksgenomsnittet med en toppnotering år 2016, se figur 8.

I årets undersökning har Örebros lönsamhetstillväxt mattats av för fjärde året i rad, vilket resulterar i nettotalet 15 jämfört med 17 ifjol. 31 procent av länets företag har haft en ökad lönsamhet, medan 16 procent upplevt att den minskat. Trots avmattningen placerar sig länet ovanför riksgenomsnittets nettotalet 12.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Örebro läns företag minska till -3. Nettotalet för den förväntade lönsamheten ligger över rikssnittets nettotalet på -10. Bland länets företag tror 28 procent på en högre lönsamhet medan 31 procent tror att den blir lägre under det kommande året.

Förväntningarna på utvecklingen framöver speglar en stor osäkerhet om vilka effekter den pågående coronakrisen kommer att ha för svenska småföretag på sikt. Det rådande läget har skapat stora påfrestningar i såväl den svenska ekonomin som i världsekonomin och rörelsen i lönsamheten är tecken på hur även småföretagen påverkas av detta.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (nettotalet) i Örebro län och riket 2005–2020

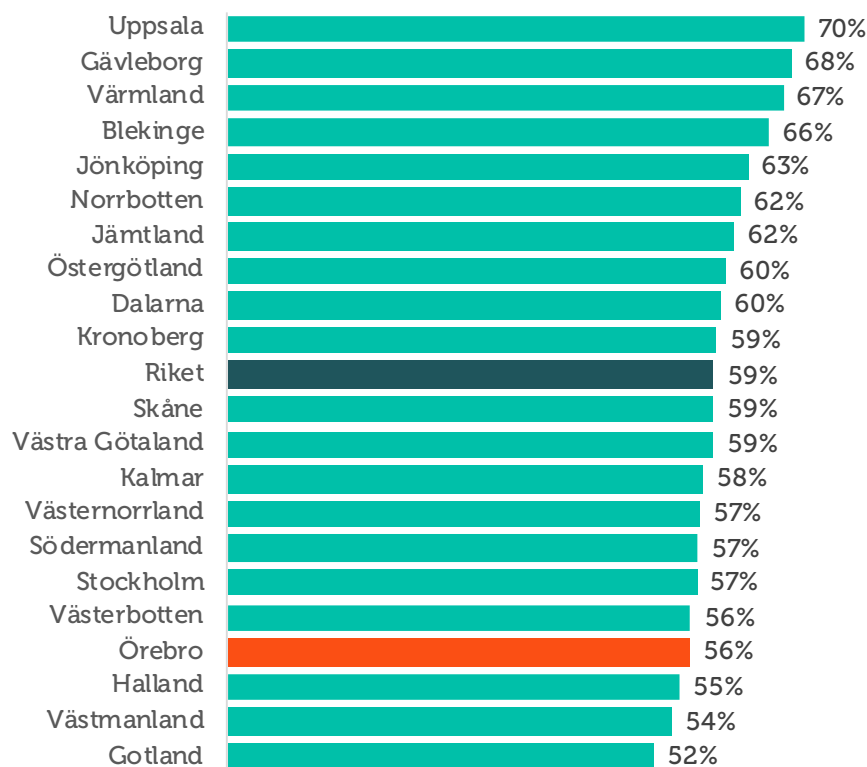
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prisförändringar ligger på liknande nivå som ifjol. I länet förväntar sig 35 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året (ifjol 32 procent) medan fyra procent av dem tror att deras försäljningspriser kommer minska. Förväntningarna på prisutvecklingen hos företagen i Örebro län ligger över riksgenomsnittet, där 27 procent av landets företagare räknar med att kunna höja sina priser och 13 procent räknar med lägre försäljningspriser. Givet de negativa prognoserna för bland annat företagens omsättning och ordergång kan göra det svårt för företagen att höja priset.

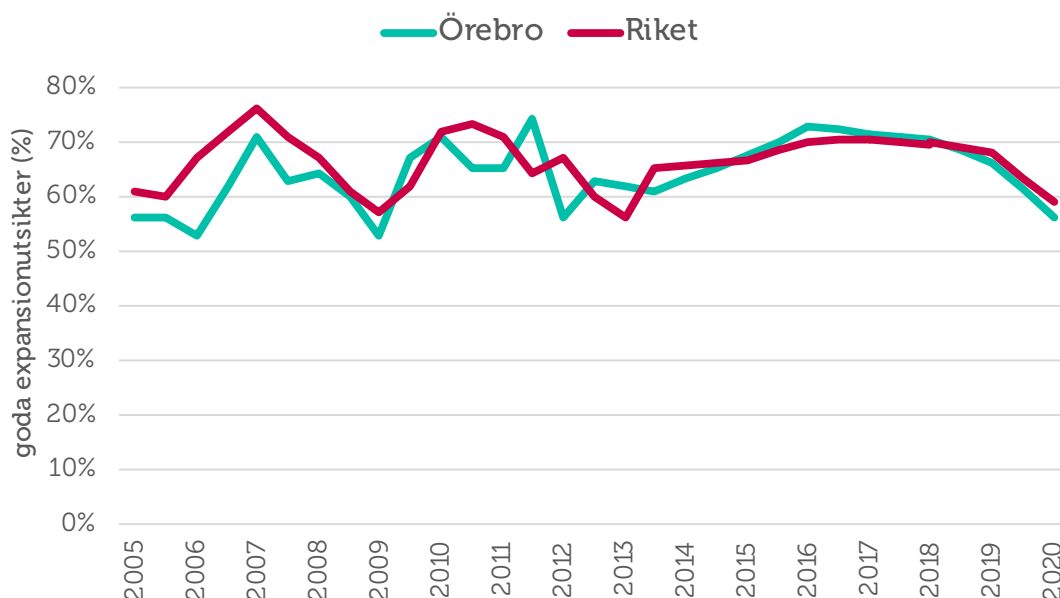
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Örebro län upplever något sämre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet, se figur 9. Totalt anser 56 procent av dem att de har goda utsikter att expandera på sikt, vilket är en lägre andel jämfört med fjolårets rapport (66 procent). I länet uppger omkring nio av tio företag att de vill växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2020

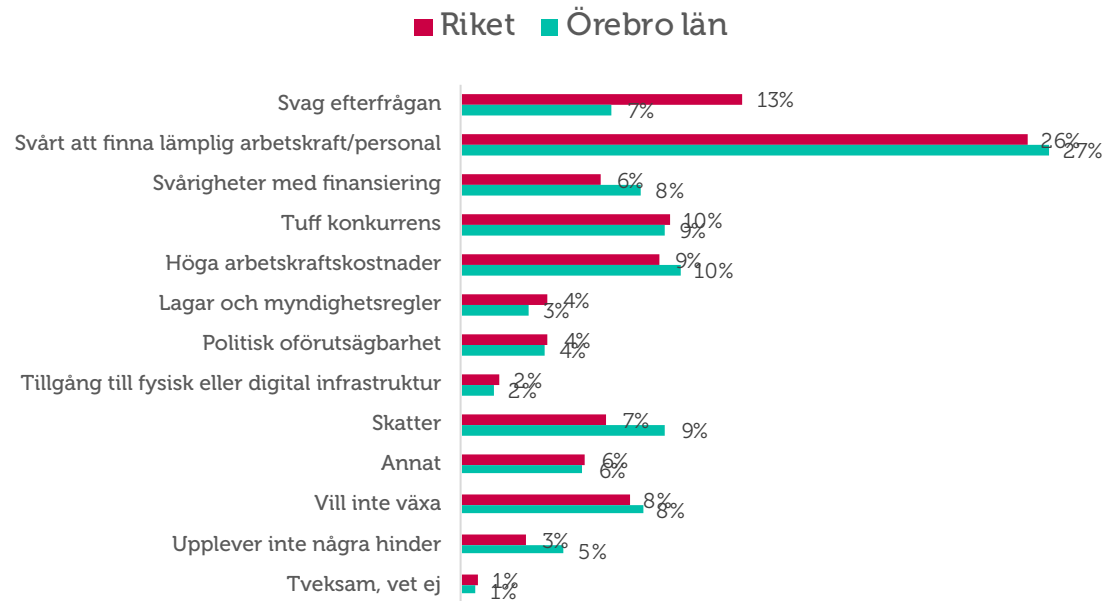
Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Örebro län och riket 2005–2020

Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret bland företagen i Örebro län. 27 procent av dem uppger detta som det enskilt största hindret för expansion. Ifjol var motsvarande andel 28 procent. Kompetensbristen är således fortsatt ett påtagligt tillväxthinder för länets företagare.

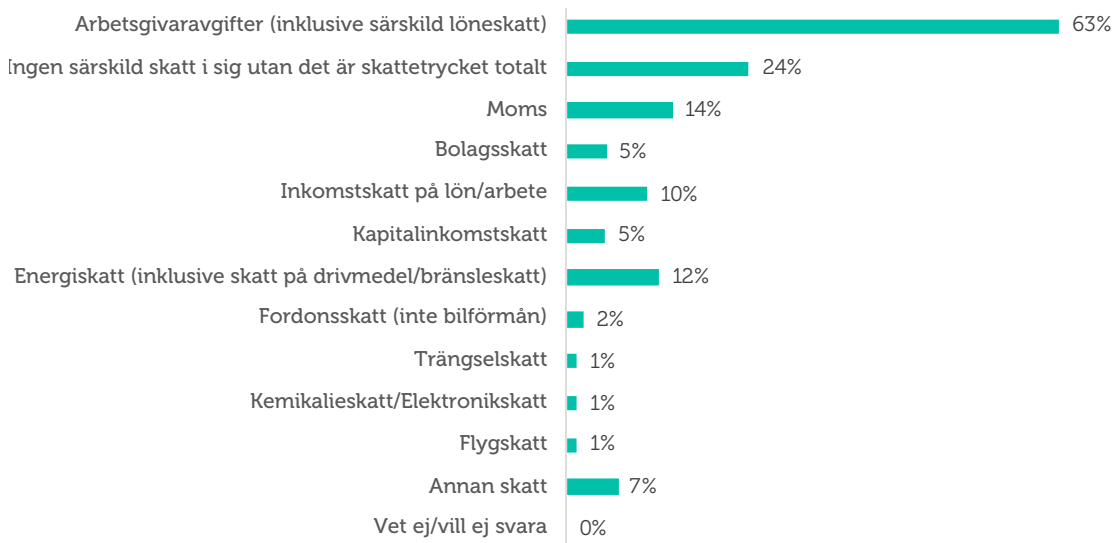
Höga arbetskraftskostnader upplevs fortsatt som ett av de största hindren för företagen i länet, tio procent av företagen upplever att detta är det största expansionshindret. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive sociala avgifter är stora kostnader för många företag som påverkar lönsamheten.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Örebro län och i riket 2020 (procent)

Bland de företag som anger att skatter är ett tillväxthinder är det främst arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget, se figur 12. Till detta kommer också bland annat energiskatt och moms. Bland företagen uppger 24 procent att det totala skattetrycket snarare än någon särskild skatt i sig utgör hinder för expansion.

Figur 12 Du angav skatter som ett hinder för expansion, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

SLUTSATSER

Trots att tillväxttakten hade avtagit pekade småföretagens förväntningar inför 2020 på en fortsatt positiv konjunkturutveckling inom både tillverknings- och tjänstesektorn. Företagens högt ställda prognoser har dock inte införlivats under året, vilket tyder på att konjunkturläget mattats av avsevärt redan innan coronapandemin kraftigt började påverka det svenska näringslivet under mars 2020.

Företagens förväntningar på konjunkturutvecklingen de kommande tolv månaderna är nu mycket pessimistiska och tydligt påverkade av coronapandemin. I Örebro län har konjunkturindikatorn minskat från fjolårets nettotal 84 till årets 36. Utfallet av årets konjunkturindikator blev lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjolårets rapport, i vilken de trodde på en ökad tillväxttakt. Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med prognos om en konjunkturindikator på de lägsta nivåerna sedan 2008 – 2009 års ekonomiska kris.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, höga arbetskraftskostnader samt tuff konkurrens. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i länet har var tredje företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till att företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Sveriges små och medelstora företag finansierar välfärden. De har skapat fyra av fem nya jobb under de senaste decennierna och är motorn i svensk ekonomi. Inom loppet av några veckor har de kastats in i en av de djupaste och mest svåröverskådliga kriser vi upplevt i modern tid. I takt med att antalet företag som påverkas negativt blir fler, stiger arbetslösheten och utanförskapet ökar. Det kan få förödande konsekvenser för det svenska samhället. Förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande blir därför än mer avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagens tillgång till kompetens, kostnaden att anställa, samt incitamenten för företagande genom bland annat skattesystemets utformning och andra för konkurrenskraften viktiga frågor måste prioriteras, annars är risken att nyinvesteringar skjuts på framtiden och lågkonjunkturen cementeras.

Swedbank

Swedbank, Landsvägen 40, 172 63 Sundbyberg
Postadress: 105 34 Stockholm
08 – 585 900 00 | info@swedbank.se | swedbank.se

Sparbankernas
Riksförbund

Sparbankernas Riksförbund, Vasagatan 11, 10 tr, 111 20 Stockholm
Postadress: Box 16249, 103 24 Stockholm
08 – 684 206 20 | info@sparbankerna.se | sparbankerna.se

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 106 67 Stockholm
08 – 406 17 00 | info@foretagarna.se | foretagarna.se